

Discurs del president Obama a la Universitat de Notre Dame*

Discurs del president Barack Obama en la cerimònia de graduació de la Universitat de Notre Dame, a South Bend (Indiana), tal com va ser pronunciat i transcrit per la Casa Blanca. De les personalitats que s'hi esmenten, el reverend John Jenkins és el rector de la institució, i el reverend Theodore Hesburgh és el predecessor de Jenkins. Brennan Bollman és el millor alumne de la promoció.

Bé, abans que res, felicitats, promoció del 2009. Felicitats a tots els pares, als cosins –a les tietes, als oncles–, a totes les persones que us han ajudat a arribar al punt en què us trobeu avui. Moltes gràcies al pare Jenkins per aquesta presentació extraordinària, encara que hagi dit amb molta més elegància el que jo vull expressar. Esteu fent una feina extraordinària com a rector d'aquesta magnífica institució. El vostre compromís continu i valent –així com contagiós– amb el diàleg honest i respectuós és una font d'inspiració per a tots nosaltres.

Bona tarda. Al pare Hesburgh, als membres del consell d'administració de Notre Dame, al cos docent i a la família. Per a mi és un gran honor ser avui aquí, i us agraeixo molt sincerament que m'hàgiu

permès participar en la vostra cerimònia de graduació.

També vull agrair-vos el doctorat *honoris causa* que m'heu concedit. Sé que no ha estat exempt de controvèrsia. No sé si en sou conscients, però aquests títols són força difícils d'aconseguir. En data d'avui jo només en tinc un de dos com a president, mentre que el pare Hesburgh en té cent cinquanta de cent cinquanta. Suposo que això és millor. Per tant, pare Ted, en acabar la cerimònia espero que em pugueu donar algun consell per apujar la meva mitjana.

També vull felicitar la promoció del 2009 per tot el que heu aconseguit. I, ja que ens trobem a Notre Dame...

(El discurs és interromput per protestants antiavortistes.)

No passa res. Estem seguint l'adagi de Brennan, segons el qual res no s'aconsegueix fàcilment. No evitarem les qüestions que a vegades ens fan sentir incòmodes.

Ara, ja que ens trobem a Notre Dame, crec que no hauríem de parlar del que heu aconseguit només a l'aula, sinó també en l'àmbit de la competició. No, no us preocupeu, no parlaré d'això. Tots coneixem el gran i il·lustre equip de futbol d'a-

* 17 de maig de 2009.

Discurs del president Obama a la Universitat de Notre Dame

questa universitat, però també he sabut que a Notre Dame se celebra el torneig de bàsquet cinc contra cinc més important del món: el Bookstore Basketball.

Em sembla apassionant. Vull felicitar els guanyadors de la lliga d'aquest any, un equip que porta per nom Hallelujah Holla Back. Enhorabona! Ben fet! Ara bé, he de dir que, personalment, em sento decebut pel fet que els «Barack Oballers»¹ no hagin aconseguit res aquest any. Així doncs, si l'any vinent necessiteu un davanter d'1,90 metres, ja sabeu on visc.

Cadascú de vosaltres hauria d'estar molt orgullós del que heu aconseguit en aquesta institució. Cent seixanta-tres promocions de graduats de Notre Dame s'han assegut on seieu avui. Alguns van ser aquí en anys que van transcórrer sense massa novetat ni estridències –períodes de relativa pau i prosperitat que van requerir poc sacrifici o lluita.

Per a vosaltres, tanmateix, no és tan fàcil. La vostra situació és diferent. La vostra promoció ha arribat a la majoria d'edat en un moment que tindrà conseqüències molt notables per a la nostra nació i per a tot el món –un punt d'inflexió en la història poc habitual en què la mida i l'abast dels reptes que se'ns plantegen ens exigeixen refer el món i fer-lo de nou prometedor; ens exigeixen que fem concordar els nostres valors més profunds amb les exigències de la nova era. Es tracta d'un privilegi i d'una responsabilitat que s'assignen a poques generacions, i és una tasca que ara se us demana que acompliu.

Aquesta generació, la vostra, és la que ha de trobar el camí que ens torni a la prosperitat i decidir com hem de respondre a una economia global que ha deixat milions de persones enrere, fins i tot

abans que la crisi més recent esclatés –una economia en què l'avarícia i el pensament a curt termini s'han premiat massa sovint a costa de la justícia, de la diligència i del treball honest de cada dia.

La vostra generació ha de decidir com es pot salvar la creació divina d'un clima canviant que amenaça destruir-la. La vostra generació ha de buscar la pau en un moment en què n'hi ha que no s'aturen davant de res per fer-nos mal, i en què les armes a mans d'uns quants poden destruir la majoria. I hem de trobar la manera de reconciliar un món que no deixa d'empetitir-se amb una diversitat que no deixa de créixer –diversitat de pensament, diversitat de cultura i diversitat de creença.

En definitiva, hem de trobar la manera de conviure com una gran família humana. I és d'aquest últim repte que m'agradaria parlar avui, malgrat que el pare John me n'ha robat les millors frases. Les principals amenaces que hem d'afrontar en el segle XXI –tant si es tracta de recessió global o d'extremisme violent com de la proliferació d'armes nuclears o malalties pandèmiques– no discriminen. No reconeixen fronteres. No entenen de races. No van dirigides a cap grup ètnic concret.

D'altra banda, no hi ha cap persona, cap religió ni cap nació que pugui fer front a aquests reptes pel seu compte. La nostra supervivència mai no ha requerit tanta cooperació ni tanta entesa entre tots els pobles del món com en aquest moment de la història.

Malauradament, trobar aquest punt d'unió –és a dir, reconèixer que el nostre destí està lligat, tal com va afirmar el Dr. Stephen King, en un «únic teixit del destí»– no és fàcil. I part del problema, sens

dubte, rau en les imperfeccions humanes –el nostre egoisme, el nostre orgull, la nostra tossuderia, la nostra cobdícia, les nostres inseguretats, els nostres egos–, en totes les crueltats, grans i petites, que els seguidors de la fe cristiana creiem que provenen del pecat original. Massa sovint intentem estar per sobre dels altres. Ens aferrem a prejudicis i pors obsolets davant d'aquells que no ens resulten propers. Molts de nosaltres veiem la vida únicament a través de les ulleres de l'interès personal immediat i del materialisme insensible, de manera que el món es revela necessàriament com un joc de suma zero. Els més forts massa sovint dominen els més febles, i molts dels que tenen riquesa i poder troben tot tipus d'arguments per justificar els seus privilegis davant l'evidència de la pobresa i la injustícia. Per tot això, malgrat els nostres avenços tecnològics i científics, veiem, en aquest país i a tot el món, violència, misèria i conflictes que per desgràcia resultarien molt familiars als habitants de la Terra d'èpoques passades.

Sabem totes aquestes coses, i amb una mica de sort un dels beneficis de la magnífica educació que heu rebut aquí, a Notre Dame, és haver tingut temps d'observar aquests mals del món –potser fins i tot heu reconegut impulsos en vosaltres mateixos dels quals us voleu desfer. Heu crescut amb la determinació, cadascú de vosaltres a la seva manera, de millorar. No obstant això, una de les coses que genera impotència per als que volem promoure una major entesa i cooperació entre els pobles és adonar-nos que el sol fet d'unir persones de bona voluntat, d'unir homes i dones amb principis i objectius, ja resulta molt difícil.

Tant el soldat com l'advocat poden estimar aquest país amb la mateixa passió, però poden arribar a conclusions molt diferents respecte dels passos concrets que s'han d'emprendre per protegir-nos del mal. Tant l'activista gai com el pastor evangèlic poden lamentar els estralls que causa el VIH, però poden ser incapaços de bastir ponts sobre l'abisme cultural que els separa i que els permetria unir esforços. Els que es declaren en contra de la investigació amb cèl·lules mare poden moure's per una creença admirable en la qualitat sagrada de la vida, però és la mateixa que mou els pares d'una criatura amb diabetis infantil, que estan convençuts de poder alleujar el patiment del seu fill o filla.

La pregunta, doncs, és: com podem treballar per resoldre aquests conflictes? Podem unir els nostres esforços amb un objectiu comú? Com a ciutadans d'una democràcia dinàmica i variada, com podem iniciar un debat sòlid? Com podem, cadascú de nosaltres, mantenir-nos fermes en els nostres principis i lluitar per allò que considerem just, sense, tal com ha afirmat el pare John, demonitzar aquells que defensen les idees contràries amb la mateixa intensitat i convicció?

Resulta obvi que l'àmbit en què totes aquestes qüestions es manifesten amb més força és el debat sobre l'avortament.

Mentre pensava en la controvèrsia que ha envoltat la meva visita d'avui, vaig recordar una anècdota que vaig viure durant la meva campanya per al Senat i que vaig descriure en un llibre titulat *The Audacity of Hope* ('L'audàcia de l'esperança'). Pocs dies després de guanyar la nominació demòcrata vaig rebre un missatge electrònic d'un metge que em deia que

Discurs del president Obama a la Universitat de Notre Dame

en el moment de votar-me a les primàries d'Illinois va haver-hi un fet que el va preocupar molt i que li va fer pensar que podria fer que no em votés a les eleccions generals. Es va definir com un cristià plenament provida, però no era pas això el que podia fer que no em votés.

El que preocupava el metge era una frase que els meus col·laboradors de campanya havien posat a la meva pàgina web, una frase que deia que jo lluitaria contra «els ideòlegs de dretes que volen treure a les dones el dret de decidir». El metge em va dir que creia que jo era una persona molt sensata, i que per això havia donat suport a les meves iniciatives polítiques per ajudar els pobres i millorar el nostre sistema educatiu, però que si realment pensava que tots els defensors provida no eren més que ideòlegs que volien fer mal a les dones, estava demostrant molt poca sensatesa. Va escriure: «No us demano que us oposeu a l'avortament, sinó que parleu d'aquesta qüestió des d'un punt de vista just i imparcial». Un punt de vista just i imparcial.

Després de llegir el missatge del metge, li vaig contestar donant-li les gràcies. Tot i que no vaig modificar la meva postura, vaig dir als meus col·laboradors que canviessin la frase de la pàgina web. I aquella nit vaig demanar a Déu que em permetés aplicar als altres la mateixa presumpció de bona fe que el doctor havia aplicat amb mi. Perquè quan fem això –és a dir, quan obrim els nostres cors i les nostres ments a les persones que no pensen o creuen exactament com nosaltres– és quan descobrim la possibilitat d'arribar a un punt d'unió.

Aleshores és quan comencem a dir: «Potser no estem d'acord en l'avortament,

però podem estar d'acord en el fet que no hi ha cap dona que prengui aquesta decisió tan traumàtica i dolorosa a la lleugera, perquè té implicacions tant morals com espirituals».

Així doncs, treballem plegats per reduir el nombre de dones que hagin d'avortar, reduïm els embarassos no desitjats. Fem que l'adopció sigui més fàcil. Proporcionem atenció i suport a les dones que sí que decideixen tenir fills. Honrem la consciència d'aquells que no estan d'acord amb l'avortament, redactem una clàusula de consciència i assegurem-nos que les nostres polítiques de salut no només es basen en la ciència sinó també en l'ètica, així com en el respecte per la igualtat de les dones. Tot això és al nostre abast.

Ara, promoció del 2009, no entengueu que suggereixo que el debat sobre l'avortament es pugui o s'hagi d'evitar. Perquè, per més que vulguem esquivar-lo –sobretot sabent que les postures de la majoria d'americans sobre aquesta qüestió són complexes i fins i tot contradictòries–, el fet és que, a un determinat nivell, les visions que en té cada part són irreconciliables. Cada bàndol es continuarà defensant públicament amb passió i convicció, però estic segur que podem avançar sense reduir les postures divergents a una mera caricatura.

Amb els cors oberts. Amb les ments obertes. Des d'un punt de vista just i imparcial. És una manera de viure que a Notre Dame s'ha convertit en tradició. El pare Hesburgh s'ha referit en moltes ocasions a aquesta institució com un far i un punt d'encreuament. Un far que es manté en la distància, il·luminant amb la saviesa de la fe catòlica, i un punt d'encreuament en què «les diferències de cul-

tura, religió i convicció coexisteixen amb amistat, educació, hospitalitat i, sobretot, amor». M'agradaria unir-me a ell i al pare John per dir que sento molta admiració per la maduresa i la responsabilitat amb què aquesta promoció heu afrontat el debat que envolta la cerimònia d'avui. Sou un exemple de tot el que significa Notre Dame.

Anys enrere jo mateix vaig aprendre aquesta tradició de cooperació i entesa en la meua vida –també amb l'ajut de l'Església catòlica.

Jo no em vaig criar en un entorn particularment religiós, però la meua mare em va inculcar un sentit de servei i empatia que, amb el temps, em va portar a esdevenir organitzador comunitari en acabar la universitat. Hi havia un grup d'esglésies catòliques de Chicago que va contribuir a finançar una organització coneguda com Projecte de Desenvolupament de Comunitats, i vam treballar plegats per aixecar els barris de South Side que havien quedat desolats arran del tancament d'una planta d'acer.

Es tractava d'un grup força eclèctic, ja que estava format per esglésies catòliques i protestants, organitzadors jueus i afroamericans, negres de classe treballadora, blancs i residents hispans. Tots teníem diferents experiències i tots teníem diferents creences. Però tots vam aprendre a treballar braç a braç, perquè en aquells barris tots vam veure altres éssers humans que necessitaven el nostre ajut per trobar feina i millorar les escoles. Estàvem units pel servei als altres.

Durant el temps que vaig passar en aquests barris va ocórrer una altra cosa, potser perquè els companys de l'església amb qui treballava eren molt oberts i

comprensius; potser perquè em convidaven als seus serveis i recitaven amb mi els seus càntics; potser perquè jo no tenia res i em van alimentar. Potser perquè vaig ser testimoni de totes les bones obres que la fe els inspirava a fer, em vaig trobar no només treballant amb l'església, sinó formant-ne part. A través d'aquest servei vaig conèixer Jesucrist.

En aquella època, el cardenal Joseph Bernardin era l'arquebisbe de Chicago. Per als que sou massa joves per haver-lo conegut o haver-ne sentit a parlar, era un home amable, bo i savi. Un sant. Encara el recordo parlant en una de les primeres trobades organitzatives en què vaig participar a South Side. Actuava com a far i com a punt d'encreuament –no tenia cap por de dir el que pensava sobre qüestions morals que anaven des de la pobresa, la sida i l'avortament fins a la pena de mort i la guerra nuclear. I, malgrat tot, el seu discurs persuasiu era d'allò més cordial i amable, sempre intentava unir les persones, sempre intentava trobar un punt d'unió. Just abans de morir, un periodista li va preguntar sobre l'enfocament del seu ministeri, i el cardenal Bernardin va contestar: «No pots avançar en la predicació de l'Evangelí fins que no has tocat els cors i les ments».

Ell em va tocar el cor i la ment. Les paraules i els fets dels homes i dones amb qui vaig treballar en parròquies de tot Chicago me'ls van tocar. I m'agrada pensar que nosaltres vam tocar els cors i les ments de les famílies a qui vam ajudar a canviar la vida. Crec que aquest és el nostre deure més suprem.

Avui, vosaltres, la promoció del 2009, esteu a punt d'entrar en la propera fase de la vostra vida en un moment de gran

Discurs del president Obama a la Universitat de Notre Dame

incertesa. Se us demanarà que contribuïu a aconseguir un mercat lliure que sigui just amb tots els que volen treballar. Se us demanarà que busqueu nous recursos energètics que puguin salvar el nostre planeta; que doneu a les generacions futures la mateixa oportunitat que heu tingut de rebre una educació extraordinària. I tant si us dediqueu al servei públic com si voleu ser ciutadans actius, estareu exposats a més opinions i idees difoses per part de més mitjans de comunicació que mai al llarg de la història. Sentireu oradors de tota mena a la televisió, llegireu blocs que defensen un saber únic i us trobareu polítics que fan veure que saben de què parlen. Algun dia potser teniu la gran sort de veure persones que saben de què parlen –persones amb bones intencions i amb ments brillants i domini dels fets– debatent qüestions importants. De fet, intueixo que alguns de vosaltres estareu entre aquests referents.

En aquest món d'arguments contradictoris sobre el que és just i el que és veritat, confieu en els valors amb què heu estat criats i educats. No tingueu por de dir el que penseu quan aquests valors estiguin en joc. Mantingueu-vos fermes en la vostra fe i deixeu que us guïi en el vostre viatge. Dit d'una altra manera: sigueu un far.

Però recordeu, també, que podeu ser un punt d'encreuament. Recordeu, també, que la ironia última de la fe és que necessàriament inclou el dubte. És la creença en allò que no es pot veure. Saber amb certesa què ens té preparat Déu i què ens demana queda fora de la nostra capacitat com a éssers humans. I els creients hem de confiar que la seva saviesa és més gran que la nostra.

Aquest dubte no ens hauria d'allunyar de la nostra fe, sinó que ens hauria de fer més humils. Hauria de calmar les nostres passions, ens hauria de fer desconfiar de les pretensions de superioritat moral. Ens hauria de mantenir oberts, curiosos i amb ganes d'avançar en el debat espiritual i moral que per a molts de vosaltres s'ha iniciat entre les parets de Notre Dame. I en la nostra gran democràcia, aquest dubte ens hauria de recordar –fins i tot quan ens aferrem a la fe– que hem de convèncer a través de la raó, a través de l'apel·lació, sempre que ens sigui possible, a principis més universals que parroquials, i per sobre de tot a través d'un exemple permanent de bones obres, caritat, amabilitat i servei que mou cors i ments.

Perquè si hi ha una llei de la qual podem estar completament segurs, aquesta és la que uneix les persones de totes les creences i de cap. No és per coincidència que existeix en el cristianisme i el judaisme, en l'islam i l'hinduisme, en el budisme i l'humanisme. És, sens dubte, la Regla d'Or: la crida a tractar els altres com ens agradaria que ens tractessin. La crida a servir. A fer el que puguem per contribuir a canviar la vida d'aquells amb qui compartim el mateix moment efímer sobre la Terra.

Molts de vosaltres –segons els darrers recomptes, més del 80%– heu viscut aquesta llei d'amor a través del servei que heu desenvolupat en escoles i hospitals, en organitzacions d'ajuda internacional i organitzacions benèfiques locals. Brennan és només un exemple de tot el que la vostra promoció ha aconseguit. I és totalment impressionant, un gran testimoni d'aquesta institució.

Ara heu de portar aquesta tradició més enllà. Feu-ne una manera de viure.

Perquè quan serviu no només milloreu la vostra comunitat, sinó que entreu a formar-ne part. Fa que caiguin tots els murs. Promou la cooperació. I quan això succeeix, quan les persones deixen de banda les seves diferències, encara que sigui un moment, per treballar per un objectiu comú –quan lluiten plegades, se sacrifiquen plegades i aprenen les unes de les altres–, aleshores tot és possible.

Al cap i a la fi, avui sóc aquí com a president i com a afroamericà, el dia en què celebrem el cinquanta-cinquè aniversari de la decisió del Tribunal Suprem relativa al cas Brown contra el Consell d'Educació. Aquest va ser, sens dubte, el primer gran pas cap a l'eradicació de la doctrina del «separats però iguals», tot i que van caldre molts més anys i la creació d'un moviment nacional per fer realitat el somni d'aconseguir drets civils per a tots els fills de Déu. Hi havia *freedom rides*,² barres on servir menjar als negres i cops de porres, i el president Eisenhower va crear la Comissió per als Drets Civils. Finalment, les dotze resolucions que la Comissió va recomanar van derivar en la signatura de la Llei de drets civils del 1964.

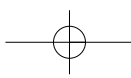
La Comissió estava formada per sis membres, cinc dels quals eren blancs i un, afroamericà. Hi havia demòcrates i republicans, dos governadors del Sud, un degà d'una facultat de Dret del Sud, un rector d'una universitat de l'Oest Mitjà i el vostre pare Ted Hesburgh, rector de Notre Dame. Van treballar durant dos anys, i en algunes ocasions el president Eisenhower va haver d'intervenir personalment perquè cap hotel ni restaurant del Sud no volia servir els membres blancs i negres de la Comissió a la mateixa taula. I quan van arribar a un punt d'estancament, a

Louisiana, el pare Ted els va portar al reitor de Notre Dame, a Land O'Lakes (Wisconsin), on van superar les seves diferències i van assolir un acord.

Anys més tard, el president Eisenhower va preguntar al pare Ted com dimonis havia estat capaç de promoure un acord entre homes amb idees i creences tan disperses. La resposta del pare Ted va ser, simplement, que durant el seu primer sopar a Wisconsin van descobrir que a tots els agradava pescar. Per tant, va afanyar-se a preparar un vaixell per fer una sortida pel llac en caure el dia. Van pescar, van parlar i van canviar el curs de la història.

No diré que els reptes que afrontem siguin fàcils, ni que les respostes ens vindran ràpidament, ni que totes les nostres diferències i divisions s'esfumaran, perquè la vida no és tan simple. Mai no ho ha estat. Però avui, quan marxeu d'aquí, recordeu les lliçons del cardenal Bernardin, del pare Hesburgh, dels moviments pel canvi, tant grans com petits. Recordeu que cadascú de nosaltres, gràcies al do de la dignitat que posseeixen tots els fills de Déu, ens podem reconèixer en els altres, podem entendre que tots busquem el mateix amor de família, la mateixa plenitud que dona una vida ben viscuda. Recordeu que, al final, i en certa manera, a tots ens agrada pescar.

Encara que només sigui això, aquesta saviesa ens hauria de fer creure que a través de la nostra tasca col·lectiva, de la providència divina i de la nostra voluntat de carregar el pes dels altres, aquesta nació seguirà el seu meravellós viatge envers una unió encara més perfecta. Felicitats, promoció del 2009. Que Déu us beneeixi, i que Déu beneeixi els Estats Units d'Amèrica.

Discurs del president Obama a la Universitat de Notre Dame

NOTES

1. Nom inventat pel president Obama tot fent un joc de paraules amb el seu nom.
[N. de la T.]

2. Els *freedom rides* eren accions dels militants del moviment pels drets civils als Estats Units per comprovar si es complia la sentència «Boynton contra Virginia» del Tribunal Suprem, que il·legalitzava la segregació racial al transport públic.
[N. de la T.]

